

Japanu. Na nju se survao fanatični Islam, krvožedna komuna u Parizu, brutalna Rusija, lukava Italija, razbojnički Mehiko. Pa što su joj naškodila ta nasilja, iznimni zakoni, robljenje posjeda, progonstvo njenih službenika? Što su dobili nasilnici? „Dobili su,“ veli Montalembert, „žalosnu slavu, što ju dobiva onaj, koji tuče svoju ženu ili svoju majku. Tucite me, govori ona, mene ne ćete pobijediti — a sebe ćete poniziti.“

No, još sjajnije se pokazala i pokazuje stalnost Crkve u borbi proti krivoj misli, proti laži. Urota proti njoj počinje u većem stilu sa Julijanom Apostatom i nastavlja se neprestano do Voltaire-a i Nietzschea, uz koje se kupi nepregledna vojska hereziarha. Svi su ti s najvećom zlobom izvračali i napadali svaki članak Vjerovanja, svaku zapovijed, svaki sakrament, svaki i najmanji dio crkvenog ustava. Htjeli su lažju i klevetom rastočiti Crkvu, kao što crv drvo rastače. Pa što je bio uspjeh toga? Oni popadoše u grob — a Crkva stoji i dalje u svom veličanstvenom miru. Ne popustivši u svojoj nauci ni črknjice. Vrlo je zgodno rekao Pascal: „Države se čuvaju od propasti popuštanjem — to je naravno; a Crkva se uzdržala ne popuštajući — a to je božanski.“

No najveća i najstrašnja moć, koja uvijek na Crkvu navaljuje, jesu ljudske strasti. One su znale zahvatiti svećenike i redovnike, penjale su se na biskupske stolice — pa i na samo papinsko prijestolje izljevale su svoj otrov. Sjetimo se stanja Crkve prije Grgura VII.; pa doba humanizma, luteranizma. U samoj Crkvi su bjesnile strasti — ali ona ih nikad nije o d o b r i l a. U doba jednoga Aleksandra VI. sačuvala je neokaljano razliku između zla i dobra. Radije je žrtvovala čitave narode i države, nego da i najmanje propusti strastima ljudskim. Ona je uza sva zla nagnuća ljudi, koji nju sačinjavaju, uvijek visoko dizala zastavu kreposti.

(Nastavit će se).

ZOLA I ČUDO.*

Dne 11. VIII. 1920. umrla je u samostanu „Dobroga Pastira“ u Angers-u Marija *Lebranchu*, koja je ozdravila čudesno g. 1892. u Lurdu. To je ona ista, koju nam *Zola* predstavlja pod imenom *La Grivotte* u svome tendencioznom romanu. To je djelo i na hrvatski prevedeno. *Zola* je htio tim djelom da obori vjeru u lurdsku čudesa. Zanimljivo je, kako je bezvjerac *Zola* znao iskriviti istinu.

Marija *Lebranchu* bila je u bijelom vlaku, što je vozio bolesnike u Lurd; ona je bila u najgorem stupnju sušice. Već osam mjeseci nije mogla iz kreveta. *Zola* ovako opisuje njezino stanje, kad ju je posjetio u vlaku: *La Grivotte* nalazila se u trećem stadiju... Pet godina već obilazila je pariške bolnice, poznavala je najznamenitije liječnike... Oni rekoše, da je jedna strana pluća izgubljena. — „Ja sam istrošena, to je prava muka. Uvijek sam sva u znoju. Kašalj me tuši, pljuvat mi se ne da, uspravno ne mogu da stojim, ne jedem

*) Ovim se popunjuje članak „Zola i istina“ u „Životu“ I., br 2.-3.

ništa...“ Činilo se, da će se zadušiti i bila je na smrt blijeda. Tako slika Zola bolesnicu. Ona stiže u Lurd 20. VIII. 1892. Istoga dana htjela je kšpilji, da se okupa. Mišosrdne gospođe, što pomažu bolesnice pri kupanju, ne osudiše se da zarone u vodu taj napola mrtvi kostur. Kako je to Marija Lebranchu ipak živo željela, sestre napokon popustiše. Što bi? Zola je bio u liječničkom uredu, kad se Marija predstavi. — On piše: „Ured se bio zabezeknuo. *La Grivotte* poput vjetra uleti unutra... Ja sam izliječena — ja sam izliječena!... Ona uze pričati, kako joj se odmah nisu dali kupati, no da ih je ona na to suzama sklonila. Jedva da je bila tri minute u ledenoj vodi, sva u znoju, promukla glasa, kad li osjeti, da joj se sile povraćaju, kao da joj je netko čitavo tijelo bičem udario. Ona se činila kao izvan sebe preobražena, neprestano kličući: „Ja sam izliječena! — ja sam izliječena!“ — U onom času bilo je u dvorani 20-30 liječnika. Svi su bili pozvani, da pregledaju bolesnicu, koja je tvrdila, da je ozdravljena, pa ih je većina to točno i učinila. Protokol, što ga liječnici sastaviše, glasi: „Iza prvog zaronjenja u subotu 20. VIII. osjeća M. Lebranchu, da joj se stanje nenadano poboljšalo. Mi smo je brižno pregledali u liječničkom uredu i ne nalazimo nikakovog kašlja niti slabosti.“ Predsjednik ureda dodaje: „Nije ostalo ni traga kakove ogrebine na plućima.“ Drugi je dan opet pregledaše. Niti više kašlje niti pljuje, ima apetit. Svaki dan, dok nije otputovala, konstatirano je, da je potpuno ozdravila. To je prva činjenica.

Da je Zola ostao samo pri ovome, bila bi istina, što je kazao. On je bio u novinama razglasio, da ide u Lurd, da ustanovi istinu o lurdskim čudesima. A sad čujemo, što priča Zola o njezinu povratku: „Bijeli vlak ne bijaše daleko od Bordeaux-a, hodočasnici su spavali. „*La Grivotte*“ ustade, držala se čvrsto zida i pri blijedom svijetlu izgledala je ponovno mršava, blijeda lica, istrošena... Sestra ju je *Hiacinta* podržavala, a ona klone na klupu od silne navale kašlja. Rekao bih da će se zadušiti... pljuvala je krv, sestra je držala glavu *Grivotti* na svojim ramenima i brisala krv sa njezinih usnica... Taj nenadani povratak bolesti zbuni hodočasnike, mnogi ustadoše i promatrahu sa strahom.“ Zatim vodi Zola bolesnicu u bolnicu i priča o njezinoj smrti. Tako priča Zola, a Marija Lebranchu je živjela još 28 godina iza svoga ozdravljenja, a da joj se uopće bolest nije povratila. Godinu dana iza ozdravljenja vratila se je u Lurd, da zahvali Gospi na ozdravljenju. Tu se iznova predstavila liječnicima. Protokol glasi: „Marija je Lebranchu lanijske godine prvi puta zaronjena osjetila nenadano poboljšicu, i savjesnom pregledbom liječnika ustanovljeno je, da nema ni traga prijašnje bolesti. Odonda je sačuvala zdravlje, premda je prošle zime preboljela influencu.“

Prema tome je plućne bolesti posve nestalo. Ona je pače izdržala jaku influencu, što je inače za slabe osobe vrlo opasno. *La Grivotte* stupila je u samostan Dobrog Pastira u Angersu, i tu je provela do svoje smrti. Za ovo vrijeme nikada nije bila bolesna, osim zadnje mjesece pred svoju smrt. Mogla je točno obdržavati kućna pravila, te je bila jedna od najradnijih sestara. Često je vršila službu čitačice, što nemalo pluća napreže. Znala je češće govoriti: „Držim, da mi je teško umrijeti, jerbo mi je draga Gospa pluća čvrsto satkala.“ Tako je dakle *La Grivotte* preživjela Zolu za 10 godina, i time najbolje dokazala nepoštenost znamenitog romanopisca.

Jednog dana držao je neki redovnik sestrama u samostanu Dobroga Pastira duhovne vježbe i dokazivao moć Majke Božje pokazujući na lurdski čudesa. Da pobije one, koji su čudesa nijekali, pripovijedao im je pripovijest o Grivotti. Kad je naglasio, da je Grivotta još živa, premda Zola protivno tvrdi, stadoše se inače ozbiljne slušateljice smijati. Redovnik si nije mogao istumačiti, zašto se smiju. Poslije propovijedi reče mu kućni duhovnik: „Vi ste s osvjedočenjem govorili o lurdskim čudesima, no vaše slušateljice bile su još osvjedočenije. Grivotta je sjedila pred Vama. Ona je sama čula svoju vlastitu povijest i Zolinu laž. Da Grivotta živi, tvrdite od sada još sigurnije, jerbo ću Vam je odmah predstaviti.“

Strasbourg (Francuska).

D. Dujmušić.

Škola bez vjeronauka*)

Nekoliko misli.

Kolike li bezumnosti, kad kažu: Nek samo umiješ čitati i pisati, računstvo i kemiju, pa ćeš biti valjan. — Mnogo je ljudi u zatvoru, jer su previše čitali; drugi opet, jer su previše pisali, n. pr. krivotvorci; neki su „previše umjeli računati i suviše bili vješti odbijanju. A nema li i ljudi, koji znadu previše kemije? Bombe anarhista i odveć bučno odgovaraju na ovo pitanje“. (R. Basin, Mémoires d' une vieille fille).

*

„Da sam prisiljen izabrati, bi li dijete učilo moliti ili čitati, ja bih rekao: Nek umije moliti! jer moliti — to je čitati u najljepšoj od svih knjiga“. . . (R. Legouvé, Disc. 1877).

*

Duši i nevinosti djeteta jedina je obrana vjera, kad ju iskreno nauče i vrše (Le Play. — Le programme des unions).

*

„Bez vjere u Boga i u neumrlost duše moral nema temelja ni sankcije, pa je stoga na klimavu temelju i društveni poredak, koji može da se osniva samo na pojmovima pravde, prava i dužnosti. Bez Boga i budućeg života d u ž n o s t je krasna riječ ali bez ikakva smisla.“ (E. de Laveleye. — Révue de Belgique. 1876.)

*

„Maknuvši Boga vi ste izbrisali sav moral, jedinstven i nuždan.“ (M. Allard, franc. socijalistički zastupnik. — 20. siječnja 1920).

*

„Čovječanstvu treba vjera u Boga, vjera u vladanje providnosti, vjera u vječno trajanje ljudske osobe.“ (Fr. Laurent. — Hist. de l' humanité, t. 17. str. 530).

*

„Trebalo bi sudom progoniti roditelje, koji šalju djecu svoju u škole, gdje na vratima piše: *Ovdje se ne uči vjeronauk.*“ (Vikt. Hugo).

*) G. Hoornaert: La Question Scolaire. Namur (1921).